

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

תוכן

- א. איזהו ממזר כל שאר בשר... שחייבים עליו כרת בידי שמים והלכה כדבריו.....1
- ב. אשתו שמתה מותר באחותה... יבמתו שמתה מותר באחותה חליץ לה ומתה מותר באחותה נשאת לאחר ומתה מותר באחותה.....2
- ג. נדה דהא תפסי בה קידושין.....3
- ד. הכל מודים בבא על הנדה ועל הסוטה ועל שומרת יבם שאין הולד ממזר.....4
- ה. כל הנביאים נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה משה רבינו נסתכל באספקלריא המאירה.....4
- ו. דרשו ה' בהמצאו הא ביחיד הא בצבור ויחיד... אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים.....6
- ז. הדרן עלך החולץ.....7

דף מט.

א. איזהו ממזר כל שאר בשר... שחייבים עליו כרת בידי שמים והלכה כדבריו

איזהו ממזר¹, זה הבא מאחת מכל העריות בין מחייבי מיתות בית דין בין מחייבי כריתות, דכתיב (דברים כג פסוק א) לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו וגו', וסמך ליה (שם ג) לא יבא ממזר בקהל ה' וגו', וקיימא לן שולא יגלה כנף אביו בשומרת יבם של אביו שהיא ראוייה לאביו הכתוב מדבר, שהיא אשת אחי אביו שהוא בכלל הכרת שכל העריות הכתובים בפרשת אחרי מות וקדושים וחזר וכתבו במשנה תורה משום למסמך ליה לא יבא ממזר וגו', לאשמועינן שיש ממזר מחייבי כריתות וכל שכן מחייבי מיתות בית דין.

¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז ד יג

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

ב. אשתו שמתה מותר באחותה ... יבמתו שמתה מותר באחותה חלץ לה ומתה מותר באחותה נשאת לאחר ומתה מותר באחותה

כבר התבאר לעיל דף ה. שממה שנאמר בתורה (ויקרא יח פסוק יח) וְאִשָּׁה אֶל אֶחָתָהּ לֹא תִקַּח לְצֶרֶר לְגִלּוֹת עֲרוּתָהּ עָלֶיהָ בְּחַיֶּיהָ נִצְטוּיֵנוּ בְּזוֹה שְׂאֵחוֹת² אשתו אסורה לו מן התורה, כל זמן שאשתו קיימת, לא שנא אם היא אחותה מן האב או מן האם, ואפילו גירש את אשתו. וכל המגרש, אפילו מחמת קול בעלמא, נאסר בקרובותיה. ואפילו אינה צריכה הימנו גט אלא מדבריהם, אחותה אסורה לו מדבריהם.

אבל מתה אשתו³, מותר באחותה⁴. שהרי נאמר: בחייה, לא נאסרה אלא בחיי אשתו⁵.

כבר התבאר לעיל דף יז: שאשה הזקוקה ליבם, שייבם או שיחלוץ אותה, והיא הנקראת שומרת יבם, קודם היבום או החליצה יש בה להיבם קנין אישות כלומר יש לו בה זיקה, וכמו שקרובות אשתו אסורות עליו, כך קרובות זקוקתו אסורות עליו⁶.

ולפיכך למרות ששומרת יבם שמתה קודם שייבם או שיחלוץ וכל שכך בחייה⁷ אסור באמה, או בתה לפי שיש זיקה, ואף לאחר מיתת היבמה לא

² שו"ע ונו"כ אבהע"ז טו כו

³ עיין בתשובת מגיד מראשית מהרב רבי חיים אלפאנדרי ס"ס ב' שחקר בב' אחיות דאסרן הכתוב דוקא בחיי'. אם היה ראובן נשוי עם לאה ונעשית שריפה אינה חיה ע"ש שלא העל' בזה דבר ברור ולע"ד אין כאן מקום הוי מקודשת דלא מקרי בחייה כיון שמריפה אינה חיה ע"ש שלא העל' בזה דבר ברור ולע"ד אין כאן מקום ספק כלל דודאי מקרי בחייה עיין בנדה דף כ"ג בפרש"י ד"ה למימרא דחיי ובתוס' שם ובב"ש לקמן סימן ל"ז סק"ב ודו"ק. פ"ת שם יא ועיין באפי זוטרי חקר דאפילו נימא דבמריפה תופסין הקידושין אבל בגוססת אע"ג דרוב גוססים למיתה הא איכא מיעוטא דחיי.

⁴ הטעם, עיין בחינוך רן, וברמב"ם ויקרא יח ה, שיסוד האיסור אינו כאיסורי קרובות, אלא כדי שלא תיעשה האחת צרה לחברתה, כמו שנאמר: ואשה אל אחותה לא תקח לצרור, לשון צרה, שהאחיות ראויות שתהיינה אוהבות זו לזו, ולא שתהיינה צרות

⁵ ועיין רמב"ן שם הטעם, שיסוד האיסור אינו כאיסורי קרובות, אלא כדי שלא תיעשה האחת צרה לחברתה, כמו שנאמר: ואשה אל אחותה לא תקח לצרור, לשון צרה, שהאחיות ראויות שתהיינה אוהבות זו לזו, ולא שתהיינה צרות. ועיי"ש בספורנו

⁶ שו"ע ונו"כ ולבוש שם קנט ה

⁷ בחייה אף רב מודה שאסור באמה, שאם ישא את אמה תיאסר היבמה עליו משום בת אשתו ותיפטר מן החליצה ומן היבום, ואסור לבטל מצות יבמין.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

פקעה הזיקה, ולא כשנפלה לפני יבם אחד בלבד, אלא אפילו נפלה לפני שני יבמים, והיא אסורה לכל אחד מהם כחמותו.

מכל מקום מתה יבמתו מותר באחותה כמו באשתו⁸, שאין אחותה אסורה עליו אלא בחייה.

וכבר התבאר לעיל דף מד. שאחות חלוצה⁹, אסורה מדרבנן. וכן קרובתיה בתה או אמה, לפיכך נפלה לפני יבמה, חולצת ולא מתייבמת. וכן צרתה אסורה מדרבנן, וחולצת ולא מתייבמת. מתה חלוצתו מותר באחותה.

דף מט:

ג. נדה דהא תפסי בה קידושין

המקדש¹⁰ אחת מכל העריות לא עשה כלום, שאין קדושין תופסין בהן, חוץ מהנדה, שאף על פי שהבא עליה בכרת, המקדש נדה מקודשת קדושין גמורים¹¹, דכתיב ותהי נדתה עליו תהיה לשון הויח, כלומר הויית קידושין עליו, לומר שאפילו בשעת נדתה תפסי בה קידושין, וכיון דתפסי בה קידושין אין הולד הבא ממנה ממזר אפילו מדרבנן, שאינה דומה לשאר עריות.

לדעת הרמב"ם אין ראוי לעשות כן לקדש אשה בעת שהיא נדה. שכיון שאין ראוייה לביאה ולשיטתו אין ראוייה לחופה ולכן אין ראוי לקדשה ואנן לא קיי"ל כן, ומ"מ לדעת המחבר¹² כשר הדבר שלא תנשא עד שתטהר, ולא שכנזים המהדרים, מהדרים לעשות בטהרה כדעת הרמב"ם¹³. וי"א¹⁴ שלא יעשה כן שמא יגע בבשרה.

⁸ לבוש אבהע"ז קסב ג

⁹ שו"ע ונו"כ קעד ג

¹⁰ שו"ע ונו"כ אבהע"ז מד ו

¹¹ עיין בתשו' פני יהושע סי' ג' דפשיטא ליה דנדה תפסי בה קדושין אפילו בביאה ע"ש וכן מבואר מדברי הרדב"ז ח"א סי' שנ"א והמל"מ פ"י מה"ג דין י"ח שיובא לקמן סי' קמ"ט סק"ב ע"ש וע' בס"ק שאח"ז. פ"ת שם ז

¹² בס"ס

¹³ ערוך השולחן אבן העזר סימן מד סעיף ז

¹⁴ בלבוש שם ובח"מ ז ובב"ש שם י

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

ד. הכל מודים בבא על הנדה ועל הסוטה ועל שומרת יבם

שאינ הולד ממזר

על אף שהבא¹⁵ על אחת מהעריות הולד ממזר, הבא מן הנדה אינו כן, שאף על פי שהבא עליה בכרת אין הולד ממנה ממזר, שאינה דומה לשאר עריות, כיון שתופשיין בה קידושיין, כנזכר, ואין הולד הבא ממנה ממזר אפילו מדרבנן, אבל מכל מקום פגום הוא ומקולקל והוא מעזי פנים המורדים והפושעים ואין משפחתו מיוחס וראוי להרחיק מהם. אבל כשר הוא לכהונה¹⁶.

ה. כל הנביאים נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה משה

רבינו נסתכל באספקלריא המאירה

מהיסודות של עקרי תורתנו הטהורה נבואת משה רבינו¹⁷.

והוא, שנאמין שהוא אביהן של כל הנביאים שקדמו לפניו והבאים אחריו, הכל הם למטה ממנו במעלה, והוא בחיר ה' מכל המין האנושי, אשר השיג ממנו יתעלה יותר ממה שהשיג וישיג כל אדם שנמצא ושימצא. ושהוא עליו השלום הגיע לתכלית הרוממות מעל האנושיות עד שהשיג המעלה המלאכית ונעשה במעלת המלאכים, לא נשאר לפניו שום מסך שלא קרעו ולא עצר בעדו שום מעצור גופני, ולא נשאר בו שום דבר מן החסרון לא מעט ולא הרבה, והושבתו בו הכוחות הדמיוניים והחושיים בכל השגותיו, ונתבהל כוחו המתעורר, ונשאר שכל בלבד.

הפרש¹⁸ יש בין נבואת משה לשאר כל הנביאים¹⁹ שכל הנביאים בחלום או במראה, ומשה רבינו מתנבא והוא ער ועומד שנאמר (במדבר ז פסוק פט) וּבָבֵא מִשָּׁה אֶל אֶהֱל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל.

¹⁵ שו"ע ונו"כ אבהע"ז ד יג

¹⁶ כ"כ במ"ז שם ד ובבאה"ג ובח"מ ז ובכ"ש טו מתשובת מהרש"ל סי' ו' וד"מ וכן הוא בתשובת הרא"ש כלל ל"ב ובתשובת רשב"א סי' אלף ר"ב ובביאור הגר"א ל דלא כלבוש דכתב שפגום לכהונה

¹⁷ פירוש המשנה לרמב"ם מסכת סנהדרין פרק י משנה א (הקדמה לפרק חלק היסוד השביעי

¹⁸ רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ז הלכה ו

¹⁹ ברבינו בחיי שמות פרשת וארא פרק ו פסוק ג ביאר וז"ל המעלה שקראוה רז"ל: (יבמות מט ב) אספקלריא המאירה, והיא מדת הרחמים, נודע לו בנבואה, מה שאין כן באבות העולם ושאר הנביאים כולן, שידעו ה' יתברך מתוך גלוי שכינה שנגלית להם בנבואה, אבל ה' המיוחד לא נודע להם בנבואה, והו שדרשו רז"ל

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

כל הנביאים באספקלריא שאינה מאירה על ידי מלאך, לפיכך רואים מה שהם רואים במשל וחידה, משה רבינו לא על ידי מלאך באספקלריא המאירה²⁰ שנאמר (יב פסוק ח) פֶּה אֶל פֶּה אֶדְבָּר בּוֹ, וְנֹאמַר (שמות לג פסוק יא) וְדַבֵּר יְקֹנֵךְ אֶל מֹשֶׁה פָּנִים אֶל פָּנִים, (במדבר שם) וְתַמְנֵת יְקֹנֵךְ יָבִיט כְּלוּמַר שֶׁאֵין שֵׁם מֹשֶׁה אֲלֵא רֹאֵה הַדָּבָר עַל בּוֹרֵיו בְּלֹא חִידָה וּבְלֹא מֹשֶׁל, הוּא שֶׁהַתּוֹרָה מְעִידָה עֲלָיו (שם) וּמִרְאָה וְלֹא בְּחִידָת²¹ שֶׁאֵינוֹ מִתְנַבֵּא בְּחִידָה אֲלֵא בְּמִרְאָה שֶׁרֹאֵה הַדָּבָר עַל בּוֹרֵיו. וי"א²² שֶׁגַּם שָׂאֵר הַנְּבִיאִים אֵין נְבוֹאָתָם עַל יְדֵי מֹלָאךְ, וּמְכַל מְקוֹם רֹאִים מַה שֶׁרֹּאִים בְּאִסְפַּקְלָרִיא שֶׁאֵינָה מְאִירָה בְּמֹשֶׁל וּבְחִידָה²³. אֵךְ מֹשֶׁה רֹאֵה בְּאִסְפַּקְלָרִיא מְאִירָה²⁴ בְּמִרְאָה וְלֹא בְּחִידוֹת.

במסכת יבמות בסוף פרק החולין (שם): מה בין נבואת משה לנבואת שאר הנביאים, משה נסתכל באספקלריא המאירה ושאר הנביאים לא נסתכלו באספקלריא המאירה. קרא המעלה הזאת שמתוכה נתנבא משה אספקלריא המאירה, והיא המדה שבה יעשו נסים מפורסמים מהודשים ביצירה, ואספקלריא של אל שדי אשר בה יעשו נסים נסתרים קרא אספקלריא שאינה מאירה והיא השגת האבות. ומלת אספקלריא נוסריקון היא ספק קלריא, כלומר שפע אורה, והיא מראה זכה מצוחצחת כענין הזכוכית הוזהר והמבהיק שאדם רואה מחוץ מה שבתוכו, ותרנום "לא – יערכנה זהב וזכוכית" (איוב כח, יז) דהבא ואספקלריא. ומה שאמרו שאינה מאירה, אין הכונה שלא יהיה שפע האור גדול ועצום, שהרי אספקלריא היא, אבל הכונה לומר שאינה נותנת אור למסתכל בה כענין מעלת משה שהיתה אספקלריא המאירה שהוא בשפע אורה כפול ומכופל נותנת אור למסתכל בה, ולכך: "קרן עור פניו" (שמות לד, ל), ועל כן לא תמצא שזיכירו הכתובים השם המיוחד בענין אברהם רק עם אל"ף דל"ת, אל"ף דל"ת לבדו, ובמשה לא יזכיר הכתוב שדי רק ה' המיוחד. ושתים השגות אלה: השגת האבות, והשגת משה שמתוכה התנבא משה, הן שתי אספקלריאות אלה השם המיוחד, ואל שדי. הוא ההפרש שיש בין נבואת משה לנבואת האבות.

²⁰ עיין צור המור במדבר פרשת בהעלותך

²¹ ועיין ספורנו שם ומר"א לשון זכר הנקרא אספקלריא המאירה אצל רז"ל (יבמות מט ב

²² רמב"ן בראשית פרשת וירא פרק יח פסוק א' כי המשיג לראות מלאך או דיבורו איננו נביא, שאין הדבר כמו שהרב גזור (במו"נ ב לד), (ובהלכות יסוה"ת זו) כי כל נביא זולת משה רבינו נבואתו על ידי מלאך. וכבר אמרו (מגילה ג א) בדניאל אינה עדיפי מיניה דאינהו נביאי ואיהו לאו נביא, וכן לא נכתב ספרו עם ספר הנביאים מפני שהיה עניינו עם גבריאל, אף על פי שהיה נראה אליו ומדבר עמו בהקין, כמו שנאמר במראה של בית שני ועוד אני מדבר בתפלה והאיש גבריאל (דניאל ט כא). וכן המראה של קץ הגאולה (שם י ד) בהקין היתה בלכתו עם חביריו על יד הנהר. ואין הגר המצרית מכלל הנביאות, וברור הוא גם כן שלא היה ענינה בת קול כמו שאמר הרב (במו"נ שם)."

²³ ורבותינו עוד למדו על החילוק שביניהם ואמרו (ויק"ר א יד) מה בין משה לכל הנביאים, רבנן אמרי כל הנביאים ראו מתוך אספקלריא שאינה מצוחצחת, הדא הוא דכתיב (הושע יב יא) ואנכי חזון הרביתי וביד הנביאים אדמה, ומשה ראה מתוך אספקלריא מצוחצחת, הדא הוא דכתיב (במדבר יב ח) ותמונת ה' יביט, רמב"ן שם

²⁴ ובהאמונה והבטחון לרמב"ן פרק ג' שמצאתי ב' מקראות, כתוב אחד אומר ונהורא עמיה שרא, וכתוב אחד אומר ישת חשך סתרו, ומשני לא קשיא הא בבתי גואי, והא בבתי בראי. פי' כי בבתי גואי נהורא, והוא האור הנברא ביום א' עמיה שרא, והוא אספקלריא המאירה. ובבתי בראי, והוא האור החמישי מה' אורים הכתובים בפרשת בראשית, חשך סתרו, והוא הנקרא אספקלריא שאינה מאירה. ופי' מאירה כלומר נותנת אור למסתכל בה. ולכן קרן עור פני משה שנתנבא מתוך אספקלריא המאירה, והוא הנקרא יום, שנאמר ויקרא

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

כל הנביאים יראים ונבהלים ומתמוגגין ומשה רבינו אינו כן הוא שהכתוב אומר (שמות שם) פֶּאֶשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ כְּלוֹמֵר כְּמוֹ שֶׁאִין אָדָם נִבְהַל לְשִׁמוֹעַ דְּבַרֵי חֲבִירוֹ כִּי הִיָּה כַח בְּדַעְתּוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רִבִּינוּ לְהַבִּין דְּבַרֵי הַנְּבוּאָה וְהוּא עֹמֵד עַל עֹמְדוֹ שֶׁלֵם.

כל הנביאים אין מתנבאים בכל עת שירצו משה רבינו אינו כן אלא כל זמן שיחפוץ רוח הקודש לובשתו ונבואה שורה עליו ואינו צריך לכיון דעתו ולהזדמן לה שהרי הוא מכוון ומזומן ועומד כמלאכי השרת, לפיכך מתנבא בכל עת שנאמר (במדבר ט פסוק ח) עֲמְדוּ וְאִשְׁמְעָה מִה יִצְוָה יִקְנֶזְךָ לְכֶם, ובזה הבטיחו האל שנאמר (דברים ה פסוק כז - כח) שׁוּבוּ לְכֶם לְאַהֲלֵיכֶם וְאַתָּה פֶּה עֹמֵד עֲמְדִי, הא למדת שכל הנביאים כשהנבואה מסתלקת מהם חוזרים לאהלם שהוא ערכי הגוף כלם כשאר העם, לפיכך אין פורשין מנשותיהם, ומשה רבינו לא חזר לאהלו הראשון לפיכך פירש מן האשה לעולם ומן הדומה לו ונקשרה דעתו לצור העולמים ולא נסתלק מעליו ההוד לעולם וקרן עור פניו ונתקדש כמלאכים.

ו. דרשו ה' בהמצאו הא ביחיד הא בצבור ויחיד ... אלו

עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים

כבר נתבאר במסכת ר"ה דף יח. שאף על פי²⁵ שהתשובה והצעקה יפה לעולם, בעשרה הימים שבין ראש השנה ליום הכפורים היא יפה ביותר ומתקבלת היא מיד²⁶, שנאמר (ישעיהו נה פסוק ו) דְרָשׁוּ ה' בְּהַמְצָאוֹ קְרָאתוֹ בְּהִיְוָתוֹ קְרוֹב, במה דברים אמורים ביחיד, אבל צבור כל זמן שעושים תשובה וצועקים בלב שלם הם נעניין שנאמר (דברים ד פסוק ז) פֶּה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל קְרָאתוֹ אֱלֹיוֹ.

ולפיכך בעשרת ימי תשובה²⁷, בימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים מרבים בתפלות ותחנונים שהתפילה בהם מקובלת יותר. ששקולה תפילת היחיד להתקבל בעשרת ימי תשובה כתפילת הציבור כל השנה. ומשום כך היה נראה שמי שקשה לו לכיון כל כך כשמתפלל עם הציבור,

אלהים לאור יום. ולכן לא היה מדבר עמו אלא ביום, ואספקלריא שאינה מאירה נקרא לילה. ועל כן כתיב במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו.

²⁵ רמב"ם הלכות תשובה פרק ב הלכה ו

²⁶ בגזר דין דוקא בעשרת הימים שבין ר"ה ליוה"כ, אבל בדליכא גזר דין אפי' בשאר ימות השנה נענים ובצבור אפי' בשאר הימים יועיל גם לאחר גזר דין. ובזה מיושב דפ"ק דתענית (ח). דאמר ר' אמי אין תפילתו של אדם נשמעת וכו' הא ביחיד הא בצבור נמצא דצבור אין צריכין לב שלם היפך רבינו ז"ל דרבינו איירי כאן באיכא גזר דין ומשו"ה אפי' צבור צריך לב שלם משא"כ בש"ס שם איירי דליכא גזר דין. יצחק ירנן שם.

²⁷ שו"ע ונו"כ תרב א

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

וכשהוא מתפלל ביחידות הוא מכוין טוב יותר, שעדיף היה לו להתפלל ביחידות בימים אלו שתפילת היחיד שקולה כתפילה בציבור. ויש שנהגו משום כך להתפלל בימים אלו ביחידות²⁸.

ואומרים אבינו מלכנו ערב ובוקר, מלבד בשבת ואפילו אם חל מילה, שאין אומרים תחנון, אפילו הכי אומרים אבינו מלכנו, ויש לכל אדם לחפש ולפשפש במעשיו ולשוב מהם בעשרת ימי תשובה²⁹, וספק עבירה צריך יותר תשובה מעבירה ודאי, כי יותר מתחרט כשיודע שעשה משאינו יודע.

והירא את דבר השם³⁰, לכו יחיל בקרבו, בדעתו שכל מעשיו בספר נכתבים, ובעת ההיא האלקים יביא במשפט את כל מעשה על כל נעלם אם טוב ואם רע, כי האדם נדון בראש השנה וגזר דין שלו נחתם ביום הכפורים. ובעת אשר ידע האדם כי יביאו את דינו לפני מלך בשר ודם, הלא יחרד חרדה גדולה וישית עצות בנפשו, ובכל דרכי חריצות יחיש מפלט לו, ולא תעלה על רוחו לפנות על ימין או על שמאל ולהתעסק ביתר חפציו, ולא יתרפה ביום צרה מהכין לב להנצל כצבי מיד. לכן מה נואלו היוצאים לפעלם ועבודתם עדי ערב, בימים הנוראים ימי הדין והמשפט, ואינם יודעים מה יהיה משפטם! הלא להגותם יהגה לבם ביום שידובר בס, שנאמר (שיר השירים ח, ח): "מה נעשה לאחותנו ביום שידובר בה".

וראו לכל ירא אלקים למעט בעסקיו ולהיות רעיונו נחתים, ולקבוע ביום ובלילה עתים³¹, להתבודד בחדריו, ולחפש דרכיו ולחקור, לקדם אשמורות, ולהתעסק בדרכי התשובה וכשרון המעשה, ולשפוך שיח, ולשאת תפלה ורנה, ולהפיל תחנה, והעת עת רצון והתפלה נשמעת בה, כענין שנאמר (ישעיה מט, ח): "בעת רצון עניתך וביום ישועה עזרתך", ואמרו רבותינו זכרונם לברכה "דרשו ה' בהמצאו" – אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים. ודברים, שמיקל בהם כל השנה, יחמיר בהם בעשרת ימי תשובה, בין בעניני כשרות המאכלים, וכעין פת עכו"ם או חלב סתם וכדומה, שכל דבר שיש בו חשש פקפוק לא יאכלנו, ובין בשאר דברים, שכל דבר שיש בו מחלוקת, אף שהלכה כדברי המיקל, יש להחמיר בו בימים אלה. ויוסיף חומרות ודקדוקי מצוות ככל האפשר³².

הדרן עלך החולין

²⁸ שו"ת אור לציון חלק ד – הערות פרק ו – דיני עשרת ימי תשובה הערה ט וראה גם בספר אור לציון תשובות ח"ב פרק ז' תשובה כי שנתבאר שתפילה בכוונה וביחידות עדיפה מתפילה בציבור שלא בכוונה, אלא שאין לנהוג כן אלא באקראי, שלא ירגיל את עצמו להתפלל ביחידות, ע"ש. אלא שאין לזלזל ח"ו להתפלל ביחידות שלא לצורך, ויש להשתדל תמיד ככל האפשר להתפלל בציבור.

²⁹ רמ"א תרג

³⁰ ספר שערי תשובה לרבינו יונה שער ב אות יד

³¹ כתב הרא"ש שיקרא באלו הימים באגרת התשובה של רבינו יונה והאר"י ז"ל כתב שהיוב ללמוד בספרי מוסר כל השנה וכ"כ הגר"א במשלי בכ"מ ובמע"ר ועכ"פ באלו הימים יעשה כל אדם כדעת הזוהר שישוב קודם שישכב ויתאונן על חטאיו ויפשפש במעשיו. מ"ב שם ב

³² וראה גם בברכ"י סימן תר"ב אות ב' ובמטה אפרים שם סעיף מ"ז

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>